

Dolenjski kras 6

Andrej Hudoklin

Vse, kar ni zapisano, posneto ali fotografirano, za jamarsko zgodovino in prihodnost ne obstaja – kot da se ni zgodilo. Za delom našega jamarskega kluba ostajajo jasne sledi, ki jih ne izdajajo le stotine zapisnikov in novo raziskanih jam, ampak tudi številni članki in klubske publikacije. Ob 20-letnici leta 1982 je izšla prva številka Dolenjskega krasa, ob okroglih obletnicah v letih 1987, 1992, 2002 in 2007 pa so ji sledile ostale. V njih je mogoče najti raznovrstne prispevke, ki se na takšen ali drugačen način dotikajo kraškega sveta na Dolenjskem. Med letoma 1988 in 1996 smo izdali tudi serijo biltenov, letnih poročil, kot presežek v publicistični dejavnosti kluba pa štejemo monografijo o Kostanjeviški jami, ki smo jo 2002 izdali v sodelovanju s kostanjeviškimi jamarji.

Ob 50-letnici je pred nami šesta številka Dolenjskega krasa, ki predstavlja delo zadnje klubske petletke. Zajetnost publikacije in število prispevkov sporočata, da smo potegnili črto pod eno bolj ustvarjalnih in raziskovalno uspešnih etap, in prav je, da to sporočimo tudi javnosti. Prvi del zaokroža predstavitev klubskega dela. V slovenskem jamarskem svetu še vedno ostajamo prepoznavni kot raziskovalno najbolj produktivna jamarska sredina, saj že vrsto let prednjačimo po številu prispevkov v kataster Jamarske zveze Slovenije. Raziskovalna in reševalna ekipa se obnavlja z novimi člani, ki jih prinašajo vsakoletni jamarski tečaji. Pomembni novosti sta klubska internetna stran z vedno svežimi novicami ter intranet, ki omogočata hitrejši pretok informacij in povezanost članstva.

Drugi del je posvečen predstavitvi raziskovalnih dosežkov. Najbolj odmeven je nov dolenjski globinski rekord, ki je v breznu Čaganka presegel magično mejo 300 m. Med številnimi na novo raziskanimi brezni Kočevskega roga predstavljamo še izstopajoče objekte, kot so Šumeča polšna, Esmeralda, Topli vrh in Vražji kamen 11. Več prispevkov predstavlja tudi zaledje kraške Temenice. Do njenega podzemskega toka nam ni uspelo prodreti niti prek Straškega brezna niti prek izvira Žibrščiце ali njenih ponorov v Mišnicah. Med raziskovalne dosežke uvrščamo tudi poročila raziskav visokogorskega krasa Kanina, kjer tudi mi iščemo svojo »tisočmetrco«, ter s planine Manjača v Bosni, kamor se vračamo po večletnem premoru. Spet smo se posvetili tudi jamam, v katerih se je začelo dolenjsko jamarstvo: Veliki in Mali Vratnici ter Jazbini, pravi presenečenja pa sta bili odkritja partizanske lekarne pod Mirno goro in bronastodobnega skeleta v Kotarjevi prepadni. V vsaki številki del prostora namenjamo vedno aktualni temi onesnaževanja dolenjskega krasa, tokrat s poudarkom na zaskrbljujočem stanju nekaterih habitatov človeške ribice. Šesto številko so obogatili tudi drugi raziskovalci dolenjskega krasa. Veliko zanimanja vzbujajo odkritja jamskih potapljačev v globinah izvirov Obrha, Dobličice ter v Izviru jamske školjke ter odkritja biologov, ki so se posvetili genetskim raziskavam podzemeljskih živali in opazovanju ogroženih jamskih zatočišč netopirjev.

Prijetno branje!